

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 15.09.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Sanlıurfa Milletvekili

Konya Kapalı Havzası; kuraklık, iklim değişikliği, yeraltı sularının aşırı ve kontrolsüz kullanımı, su kayıpları, verimsiz sulama yöntemleri ve havzanın su bütçesiyle uyumsuz ürün deseni nedeniyle ağır bir su kriziyle karşı karşıyadır.

Yeraltı su seviyesindeki düşüş; yalnızca tarımsal üretimi değil, içme ve kullanma suyu güvenliğini, toprağın taşıma gücünü, gölleri, sulak alanları ve bölgedeki yaşamı da tehdit etmektedir. Sayıları ve etki alanları artan obruklar ise su krizinin aynı zamanda can ve mal güvenliği sorunu hâline geldiğini göstermektedir.

Konya Büyükşehir Belediyesinin 16 Aralık 2012 tarihli resmî açıklamasında Mavi Tünel ve Bağbaşı Barajı'nın açılışı kamuoyuna duyurulmuş; projeye ilişkin resmî açıklamalarda Mavi Tünel vasıtasıyla Konya Ovası'na yılda 414 milyon metreküp su aktarılması hedeflenmiştir.

Konya Büyükşehir Belediyesinin 21 Mayıs 2013 tarihli resmî açıklamasında ise şehir merkezine önce 50 milyon metreküp, Bozkır Barajı'nın tamamlanmasıyla birlikte 100 milyon metreküp içme suyu verileceği; proje ile Konya'nın 50 yıllık içme suyu ihtiyacının karşılanacağı ve 2050 yılına kadar içme suyunun garanti altına alınacağı açıklanmıştır.

Aradan geçen yıllara rağmen Konya'da yeraltı sularındaki azalma, tarımsal sulama ihtiyacı, kuraklık ve obruk riski devam etmekte; çiftçinin sulama suyuna, yurttaşın ise sürdürülebilir ve güvenli içme suyuna erişimine ilişkin kaygılar artmaktadır.

Suya erişim ve su kaynaklarının korunması; Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkı, 44'üncü maddesindeki toprağın korunması, 45'inci maddesindeki tarımsal üretimin planlanması ve 56'ncı maddesindeki sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkıyla doğrudan bağlantılıdır.

Bu bağlamda;

1. Konya'nın güncel yıllık toplam su ihtiyacı kaç milyon metreküptür? Bunun ne kadarı içme-kullanma suyu, tarımsal sulama ve sanayi için kullanılmaktadır?
2. Konya Kapalı Havzası'nın yıllık yenilenebilir kullanılabilir su miktarı ile fiilî yıllık su tüketimi kaç milyon metreküptür? Aradaki su açığı ne kadardır ve bu açık hangi kaynaklardan karşılanmaktadır?
3. Konya'nın ilçeleri itibarıyla yeraltı su seviyeleri 2002, 2012, 2020, 2025 ve 2026 yıllarında kaç metre olarak ölçülmüştür? Bu dönemler arasında yeraltı su seviyesindeki en yüksek düşüş hangi ilçelerde ve kaç metre olarak gerçekleşmiştir?

4. Konya genelinde ruhsatlı ve ruhsatsız kaç yeraltı suyu kuyusu bulunmaktadır? Son beş yılda yıllar itibarıyla kaç ruhsatsız kuyu tespit edilmiş; bunların kaçına işlem yapılmış ve kaç fiilen kapatılmıştır?
5. Mavi Tünel aracılığıyla Konya Ovası'na 2012-2026 yılları arasında, yıllar itibarıyla fiilen kaç milyon metreküp su aktarılmıştır? Açıklanan yıllık 414 milyon metreküp hedefi hangi yıllarda gerçekleştirilmiş; gerçekleştirilemeyen yıllarda hedefin altında kalınmasının nedenleri ne olmuştur?
6. Mavi Tünel'den Konya'nın içme ve kullanma suyu için önce 50 milyon, sonrasında yıllık 100 milyon metreküp su verilmesine ilişkin hedef kapsamında, sistemin işletmeye alınmasından 2026 yılına kadar yıllar itibarıyla fiilen kaç milyon metreküp su verilmiştir? 100 milyon metreküplük yıllık hedef hangi yıllarda gerçekleştirilmiştir?
7. Konya'nın içme suyu ihtiyacının 50 yıl süreyle karşılanacağı ve 2050 yılına kadar güvence altına alınacağı yönündeki projeksiyon hangi nüfus, tüketim, yağış, yeraltı suyu ve iklim verilerine dayandırılmıştır? Bu projeksiyon daha sonra güncellenmiş midir? Güncellendiyse Konya'nın mevcut kaynaklarla içme suyu ihtiyacının hangi yıla kadar karşılanabileceği hesaplanmaktadır?
8. Mavi Tünel, Bağbaşı Barajı, Bozkır Barajı, Afşar Barajı ve Hotamış Depolaması için öngörülen su aktarım veya depolama kapasitesi ile fiilen gerçekleşen kapasite ayrı ayrı ne kadardır?
9. Hotamış Depolaması'nda önerenin cevaplandığı tarih itibarıyla kaç milyon metreküp su bulunmaktadır? Tesis için öngörülen yeraltı suyunu besleme ve tarımsal sulamaya katkı hedefleri nelerdir; bu hedeflerin ne kadar fiilen gerçekleştirilmiştir?
10. Konya Ovası Projesi kapsamında henüz tamamlanmamış sulama tesisleri hangileridir? Bu tesislerin her biri için fiziki gerçekleşme oranı, öngörülen tamamlanma tarihi ve tamamlanması için ihtiyaç duyulan ödenek ne kadardır?
11. Konya'da açık kanal veya verimsiz sulama yöntemleriyle sulanan alanların kaç hektarı kapalı, basınçlı ve ölçülebilir sulama sistemine dönüştürülmüştür? Hâlen dönüşüm bekleyen alan kaç hektardır ve bunların tamamlanması için belirlenen takvim nedir?
12. Konya Kapalı Havzası'nın mevcut su bütçesi dikkate alınarak mısır, şeker pancarı ve yonca başta olmak üzere su talebi yüksek ürünlerin ekim alanlarının yeniden planlanmasına yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır? Varsa hangi ilçelerde, hangi ürünler için ve hangi ölçütlere göre uygulanacaktır?
13. Çiftçinin daha az su tüketen ürünlere geçişinde oluşabilecek gelir ve ürün kaybını karşılamak amacıyla özel bir destek programı hazırlanmış mıdır? Hazırlanmışsa destek tutarı, yararlanma şartları ve kapsama alınacak ilçeler nelerdir?

14. Bakanlığınız ve DSİ verilerine göre Konya'nın içme suyu temininde kullanılan baraj ve diğer ana kaynakların güncel doluluk veya kullanılabilir su miktarları nedir? Mevcut kaynakların, olağan tüketim koşullarında Konya'nın içme suyu ihtiyacını kaç gün veya ay karşılayabileceği hesaplanmıştır?
15. Son beş yılda Konya'nın hangi ilçelerinde planlı veya plansız içme suyu kesintileri yaşanmıştır? Yıllar ve ilçeler itibarıyla kesintilerin toplam süresi, etkilenen nüfus ve kesintilerin kaynak yetersizliği, kuraklık veya altyapı arızası şeklindeki nedenleri nelerdir?
16. KOSKİ tarafından Bakanlığınıza bildirilen yıllık raporlara göre Konya'nın içme suyu temin ve dağıtım sistemindeki su kayıp oranı 2021, 2022, 2023, 2024 ve 2025 yıllarında ayrı ayrı yüzde kaçtır? Bu oranın düşürülmesi için gerçekleştirilen yatırımlar ile kullanılan kamu kaynağı ne kadardır ve mevzuatta öngörülen hedef oranlara hangi tarihte ulaşılması planlanmaktadır?
17. Bakanlığınız ve DSİ kayıtlarına göre Konya genelinde tespit veya takip edilen obruk sayısı kaçtır? Bunların kaç tanesi yerleşim alanları, karayolları, enerji hatları veya tarım alanları bakımından risk oluşturmaktadır? Bu alanları gösteren güncel bir risk haritası mevcut mudur?
18. Konya'da yeraltı suyunun aşırı çekilmesi ile obruk oluşumları arasındaki ilişkiye ilişkin Bakanlığınız veya bağlı kuruluşlarınca bilimsel inceleme yapılmış mıdır? Yapılmışsa raporların adları ve tarihleri nelerdir; sonuçları kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
19. Beyşehir Gölü, Tuz Gölü, Akşehir Gölü, Meke Gölü ile Konya'daki diğer sulak alanların son yirmi yılda su seviyesi, su hacmi veya yüzölçümünde meydana gelen değişim nedir? Azalma tespit edilen alanlarda başlıca nedenler nelerdir ve hangi koruma tedbirleri uygulanmaktadır?
20. Konya'da yüzeysel ve yeraltı içme suyu kaynaklarının tarımsal ve endüstriyel kirlilikten korunması amacıyla son beş yılda yıllar itibarıyla kaç numune alınmıştır? Kaç numunede mevzuatta öngörülen sınır değerlerin üzerinde kirlilik tespit edilmiş; hangi parametrelerde ve hangi bölgelerde sınır aşımı görülmüş ve bunun üzerine hangi işlemler yapılmıştır?
21. Konya'nın su krizine karşı Bakanlığınız, DSİ, KOP Bölge Kalkınma İdaresi, Konya Büyükşehir Belediyesi ve ilgili diğer kurumlar arasında sorumlu kurumları, uygulanacak tedbirleri, takvimi ve finansmanı açıkça belirlenmiş ortak bir eylem planı bulunmakta mıdır? Varsa plan hangi tarihte yürürlüğe girmiştir ve bugüne kadar hangi hedefleri gerçekleştirilmiştir?
22. Konya'nın su güvenliği, yeraltı sularının korunması, sulama yatırımları ve kuraklıkla mücadele amacıyla 2026 ve 2027 yılları için Bakanlığınız bütçesinden ayrılan toplam ödenek ne kadardır? Bu ödeneğin proje, ilçe ve yatırım kalemleri itibarıyla dağılımı nasıldır?

23. Konya için Bakanlığınızca hangi kuraklık senaryoları hazırlanmıştır? İçme suyu veya yeraltı suyu kaynaklarının hangi eşik değerlerin altına düşmesi “kritik seviye” olarak kabul edilmektedir ve bu seviyeye ulaşılması hâlinde uygulanacak somut acil tedbirler nelerdir?
24. Mavi Tünel ve diğer su yatırımlarıyla Konya’nın uzun vadeli içme suyu ve sulama ihtiyacının karşılanacağı yönündeki açıklamalara rağmen, öngörülen su aktarımı, yeraltı suyundaki düşüşün önlenmesi ve su güvenliği hedeflerinden hangileri bugüne kadar gerçekleştirilememiştir? Gerçekleştirilemeyen her bir hedefin teknik ve idari nedeni nedir; bu konuda herhangi bir idari inceleme yapılmış veya sorumluluk tespit edilmiş midir?